

СЕКЦІЯ 3
Управлінський облік як підсистема сучасного менеджменту
та проблеми управління витратами

контролювати відхилення фактичних від запланованих показників. Щоб вирішити дану проблему рекомендуємо створити центри відповідальності по кожному переділу і узгодити взаємодію між ними у вигляді трансфертного ціноутворення.

Список використаних джерел

1. Жукова І.Г. Сучасне поняття центрів відповідальності в системі управління витратами / І.Г. Жукова // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – 9 (33). – 2012. – С. 393-398.
2. Шевчук К.В. Застосування трансфертного ціноутворення для оцінювання діяльності центрів відповідальності / К.В. Шевчук // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: зб. наук. пр. – 2010. - №28. – 247 с.
3. Шеламова І.Д. Міжнародний досвід формування трансфертних цін / І.Д. Шеламова, В.Р. Костюк // Актуальні проблеми економіки. – 2009. -№6. – С. 170- 176.

Жураковська Ірина
к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту
Поліщук Тетяна
магістр з обліку і аудиту
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк

ОБЛІКОВО-ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОЦІНКИ ВАРТОСТІ
БІЗНЕСУ

Оцінити вартість бізнесу набагато складніше, ніж нерухомість, майно або обладнання, тому що істотну частину вартості бізнесу складають нематеріальні активи та інші складові інтелектуального капіталу. Причому, якщо для традиційних нематеріальних активів, що мають певний правовий статус, патентів або зареєстрованих товарних знаків, зрозумілий хоча б предмет оцінки, то для таких категорій, як підприємницький хист, інтуїтивне бачення ринку або здатність передбачати його розвиток, кваліфікація персоналу, загальноприйнятих оцінок просто не існує.

Саме ці чинники найчастіше складають основу бізнесу, його істинну суть і вартість. І справедливо оцінити бізнес без їх врахування неможливо.

При всьому різноманітті методик оцінки, створених інформаційних баз вартості окремих активів, оцінити бізнес по-шаблоном неможливо. Дуже часто саме неоцінені на перший погляд активи можуть скласти основу його вартості. Оцінити неоцінене - ось основне завдання, яке стоїть в процесі оцінки бізнесу підприємства.

Зрозуміти нематеріальну сутність, яка призвела оцінюваний бізнес до успіху, запорука правильної оцінки бізнесу, що дає змогу визначити ефективність функціонування бізнесу та спрогнозувати подальші дії компанії.

Визначення оцінки вартості бізнесу здійснюється в таких випадках:

1) Купівля бізнесу. Незалежна та об'єктивна оцінка вартості бізнесу дозволяє реально оцінити скільки коштує бізнес для того аби особа, яка має за мету придбати бізнес, вигідно вкласти в нього свої кошти.

2) Продаж бізнесу. Досить часто при продажі бізнесу залучають спеціально обізнані компанії для того аби правильно, а головне об'єктивно оцінити реальну вартість бізнесу.

3) Оцінка бізнесу при злитті компанії чи виходу одного з акціонерів. Оцінка бізнесу в такому випадку необхідна для отримання необхідної аргументованої інформації, яка б дозволила зацікавленим сторонам дійти до спільного висновку.

4) Оцінка бізнесу для кредитування. В такому випадку оцінка вартості бізнесу є основою для прийняття рішення кредитними установами щодо надання компанії кредиту.

5) Оцінка бізнесу для зовнішніх інвесторів. В таких випадках завданням оцінки бізнесу є зацікавлення та залучення сторонніх інвесторів. Саме від того наскільки правильно буде оцінений бізнес і буде залежати кінцевий результат [1].

Достовірне визначення вартості бізнесу потребує відповідної облікової та позаоблікової інформації, яка може і не мати фінансового характеру. Що стосується облікової інформації, то її можна отримати із даних бухгалтерського обліку. Стосовно ринкової інформації, то тут дещо складніше. Мова йдеться про інформацію, яка не залежить від підприємства.

Основною інформацією, яку можна отримати з даних фінансового обліку для оцінки вартості бізнесу є:

- загальні відомості про компанію, її дочірні та залежні підприємства. Носіями такої інформації можуть бути такі документи, як свідоцтво про реєстрацію та статут суб'єкта господарювання; копії проспектів емісії та звітів про підсумки випуску грошових паперів; офіційні нормативні документи, які використовуються суб'єктом господарювання у своїй діяльності і т.д.

- фінансова звітність (Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про

СЕКЦІЯ 3

Управлінський облік як підсистема сучасного менеджменту та проблеми управління витратами

рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки до річної фінансової звітності, Додатки до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»)

- розшифровки активів і пасивів на дату проведення оцінки;
- техніко-економічні та фінансові показники діяльності за останні три роки по компаніях та дочірнім і залежним товариствам;
- плани та перспективи розвитку на найближчі 5-7 років по компаніях та базовим дочірнім і залежним товариствам [2].

Нематеріальна складова в сучасній обліковій системі залишається поза увагою, що вказує на недоцільність використання цієї інформації як основи для визначення вартості бізнесу, вона може бути тільки орієнтиром для подальших розрахунків.

Фінансова звітність в основному надає корисну інформацію для користувачів про ефективність бізнесу, як одного із показників вартості. Основними недоліками у використанні фінансової інформації для оцінки бізнесу є: правила формування показників звітності, наприклад оцінка деяких активів і зобов'язань в балансі, здійснюється з врахуванням суб'єктивних суджень; показники звітності відображають інформацію з минулого, не пояснюючи причин; переважна більшість підприємств в Україні не оприлюднюють звітність, що не забезпечує достовірної інформації для порівняння, нематеріальна складова не відображається у звітності і т.д.

Тобто облікова інформація для оцінки бізнесу є досить обмежена і не дає достовірних даних, що вимагає уточнення випадків доцільності її використання, а саме: оцінка бізнесу яка здійснюється безпосередньо працівниками підприємства на підставі даних бухгалтерського обліку, без залучення спеціально обізнаних в даному питанні осіб; оцінка з мінімальними фінансовими затратами; при розробці стратегічних планів, аналізі ефективності здійснення бізнесу і т.д.

Список використаних джерел

1. Головач А.Л. Методичні засади оцінки вартості бізнесу / Головач А.Л. // Науковий журнал «Вісник Житомирського інженерно – технічного інституту». Серія «Економічні науки». – 2011. – № 17. – С. 22- 27.
2. Корягін М.В. Інформаційне забезпечення економічного аналізу у процесі визначення вартості підприємства. / Корягін М.В. // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету. «Економічні науки». Серія «Облік і фінанси». – 2012р. – Випуск 9 (33). – Ч.2. – С.18-24.
3. Jim Riley. Using financial statements to assess business performance [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tutor2u.net/business/accounts/financial_performance.html&ei=emW0UP